

## ОСЛОБОЂЕЊЕ СУРЧИНА 22.10. 1944. године



После Априлског рата и војног слома Краљевине Југославије 1941. године, подручје данашње Војводине је окупирано од стране Сила осовине подељено у три окупационе зоне. Бачка и Барања су прикључене Мађарској, док је Срем прикључен такозваној Независној Држави Хрватској. Крња Дунавска бановина (укључујући Банат и Шумадију) постојала је као део Недићеве Србије између 1941. и 1944. године, а управни центар бановине је било Смедерево. Банат је, међутим, иако формално у саставу Недићеве Србије, фактички представљао посебну аутономну област којом је управљала немачка национална мањина.

Током рата, окупатори су починили бројне злочине на територији Војводине, а нарочито је много страдало српско, јеврејско и ромско становништво. Терор и физичко уништење недужног народа, привредна пљачка, општа обесправљеност, беда и очај карактерисали су четворогодишњу окупацију. У току окупације, у Војводини је око 50.000 људи убијено, а преко 280.000 је било интернирано, хапшено, злостављано и мучено. Један од најтежих злочина окупатора била је рација у јужној Бачкој 1942. године, у којој је убијено око 4.000 људи, углавном српске, јеврејске и ромске народности.

Покрет отпора, који су комунисти покренули већ у лето 1941. године, недовољно припремљен и осмишљен према датим условима, претрпео је у Банату и Бачкој тежак пораз, док је у Срему, после солиднијих припрема, постепено прерастао у општенародни устанак. На ослобођеној територији у Срему организована је партизанска власт, са масовним антифашистичким организацијама, штампом и школством. Искуства из Срема у организовању ослободилачке борбе пренесена су у лето 1944. године у Банат, Бачку и Барању, тако да је пре доласка Црвене армије, октобра 1944, овде већ била устројена нова народна власт са ослободилачким институцијама. Београд је ослобођен 20. октобра, а током наредних дана ослобођени су Земун, Нови Сад и цела Војводина. Сурчин је ослобођен 22. октобра 1944. год. Сремски фронт формиран је почетком 1945. год. од стране немачке војске која се повлачила са Балкана и усташа које су им помагале.

Југословенска армија је водила са окупатором и његовим помагачем тешке борбе на фронту све до 12 априла 1945 год. када је сремски фронт пробијен.Током борби на сремском фронту за 172 дана укупно је погинуло 13000 бораца Народноослободилачке војске,Други светски рат завршен је у Југославији 15.5.1945 год.Југославија је имала 1706000 погинулих или 19,8% од целокупног становништва и огромна материјална разарања.



У Сурчину 21.10.2013. године

Текст написала: Нада Бунчић, проф. историје

Фотографија: Милица Пребирачевић, ученица ОШ „22. октобар“ Сурчин

Техничка обрада: Жељен Шимшић, проф ТИО, дипл. машинг.